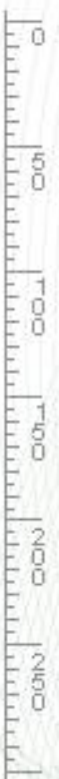

الحمد لله رب العالمين

بررسی فیلم دهکده

روایت و داستان

مقصود از روایت، هر داستان واره‌ای است که آغاز و انجامی دارد و اجزای متشکله آن پیوندی اندام وار با یکدیگر دارند. روایت یکی از اشکال چهارگانه خلق نوشتار است (سه نوع دیگر بحث کردن، استدلال کردن و توصیف و تفسیر کردن هستند).

روایت نیز شیوه‌ای برای اندیشیدن، تجربه کردن، نظم دادن به تجربه‌ها و ساخت واقعیت است. شیوه‌ای که می‌تواند هم‌عرض فرضیه‌ها و نظریات علمی باشد.

بر مبنای برداشت بارت، روایت، شیوه‌ای از نظم‌دهی به تجربه‌ی انسان و انتقال اندیشه‌ها و شناخت عالم به خودمان و دیگران است.

فیلم دهکده

- داستان دهکده‌ای است که در میان یک جنگل، محصور شده است و مردمی که در این دهکده زندگی می‌کنند (زمان: ۱۸۹۷ میلادی)، آن‌ها با صلح و صفا و متفاوت با همه دنیا، با هم زندگی می‌کنند. در این دهکده، هیچ پولی رایج نیست. مردم به همدیگر خدمات می‌دهند و مایحتاج همدیگر را تأمین می‌کنند و مانند یک خانواده بزرگ، همدیگر را دوست دارند و از همدیگر محافظت می‌کنند. تنها مشکل این دهکده زیبا، هیولاهای خطرناک است که البته اگر مردم پایشان را به داخل جنگل نگذارند، آن‌ها هم به مردم کاری نخواهند داشت. دهکده می‌تواند نمادی از یک شهر و یا یک کشور و یا حتی منظور همه انسان‌های روی کره زمین باشد.

آرمانشهر خواهی

- آرمان شهر (در زبان‌های غربی (Utopia) برای نخستین بار توسط تامس مور در سال ۱۵۱۶ در کتابی به همان عنوان بکار گرفته شد. پیش‌تر مفهوم‌های مشابهی از این واژه در آرای فلاسفه یونان باستان (افلاطون و ارسطو) عرضه شده و در فلسفه اسلامی از آن به عنوان «مدینه فاضله» یاد شده است. آرمان شهر خواهی عبارت است از دل‌بستگی به ایجاد یا خیال‌پردازی درباره یک نظم اجتماعی آرمانی. از روزگار افلاطون تاکنون بسیاری از نویسندگان طرح جامعه‌های آرمانی ریخته‌اند و همچنین بسیاری از گروه‌های دینی و بهبودخواهان سیاسی در اروپا کوشش‌هایی برای برپا کردن جامعه‌های آرمانی کرده‌اند.

این بچه ها با فرهنگ و سنت قدیمی بزرگ شده اند. آنها قدیمی لباس می پوشند و با هم رابطه خوبی دارند شاید شیامالان اینجا فرهنگ و سنت قدیمی را در مقابل فرهنگ مدرن امروزی قرار داده است.

آنها برای حفظ معصومیت خود و فرزندانشان داستانی سر هم میکنند که بچه ها را برای همیشه در دهکده نگه دارند. ولی در عین ناباوری معصوم ترین فرد دهکده یعنی نواح اقدام به یک جنایت میکند و تمام فلسفه حضور آنها در دهکده را به چالش میکشد.

نواح هم به نظر می رسد که آیوی را دوست دارد و در نتیجه حس حسادتش تحریک می شود، یک روز پیش لوشس می رود و او را با ضربات چاقو از پای در می آورد. این اولین باری است که در تاریخ دهکده یک جنایت اتفاق می افتد.

آرمانشهر خواهی

- شیامالان در این فیلم آرمانشهر را هدفی دست‌نیافتنی معرفی می‌کند. گرچه جمع محدود دهکده روابط دوستانه‌ای دارند اما، جامعه‌ای عقب‌مانده و نیازمندند و مصون از گناه و جنایت نیز نیستند. احساس ترس و ناامنی نیز از نکاتی است که مانع از آن می‌شود که این دهکده جامعه‌ای آرمانی محسوب شود.

سنت و مدرنیته

- اصلی ترین آموزه ای که هر اندیشمند دینی در فهم نظر دین درباره سنت و تجدد با آن دست به گریبان است، مساله قلمرو دین است. «از دیدگاه برخی، نیاز انسان به امداد وحی چنان است که حتی در امور پزشکی و خواص ادویه نیز محتاج پیامبران است. این دیدگاه را کسانی چون علامه طباطبایی برنتافته و به حق تاکید کرده اند که آدمی در این گونه امور می تواند با خردورزی و بهره گیری از تجارب خود نیازهایش را برآورد.» سوال این است که آیا دین اسلام در مورد شکل اجرایی و مظهر عملی همه امور مورد نیاز انسان، قوانین و دستورهای لایتغیر ارائه کرده است؟ نظر شهید مطهری این است: «یک قانون اساسی اگر مبنا و اساس حقوقی و فطری داشته باشد، از یک مکانیسم زنده بهره مند باشد، خطوط اصلی زندگی را رسم کند و به شکل و صورت زندگی که وابسته به درجه تمدن است نپردازد، می تواند با تغییرات زندگی هماهنگی کند، بلکه رهنمون آنها باشد. تناقض میان قانون و احتیاجات نوبه نو آن گاه پیدا می شود که قانون به جای این که خط مسیر را مشخص کند، به تثبیت شکل و ظاهر زندگی بپردازد، مثلا وسایل و ابزارهای خاصی را که وابستگی تام و تمام به درجه فرهنگ و تمدن دارد بخواهد برای همیشه تثبیت نماید.»

سنت‌گرایی

• سنت یعنی افکار، اعتقادات و آداب رفتاری که از گذشته بر جای مانده و شامل همه مظاهر و فرهنگ و تمدن گذشته می‌شود. از این منظر، سنت دارای اجزایی است؛ از مضامین بلند کتب مقدس گرفته تا عادات و شیوه‌های زندگی خاصی که در برهه‌ای از زمان شکل گرفته و چه بسا به علت فرو رفتن در فرهنگ دینی، رنگ تقدس به خود گرفته و ممکن است در زمان حاضر سازنده ویرانگر و خرافاتی محض باشد. بنابراین، نخستین و مهم‌ترین کار در هر بحثی راجع به سنت، تفکیک اجزای مقدس و ثابت و لایتغیر سنت از اجزای زمانمند و مکانمند آن است؛ و چه بسا مسامحه و سهل‌انگاری در این امر مهم موجب سرایت تقدس بخشی از سنت به بخش متغیر و غیرمقدس آن شود؛ و این جاست که ممکن است جمعی برای حفظ جاه و مال و منال خود و به بهانه دفاع از حریم اعتقادات دینی، با جمود و تحجر جامعه‌ای را به ایستایی و عقب‌ماندگی بکشانند و جمعی نیز به بهانه پیشرفت فرهنگ و تمدن و به ناحق، دین و اجزای مقدس سنت را عامل رکود و عقب‌افتادگی بدانند.

پدر آیوی میگوید که آنها همگی مردمانی بودند که در شهر زندگی میکردند و هر کدام به نوعی قربانی یک جنایت شده اند، از این رو تصمیم گرفته اند که به این دهکده مهاجرت کنند. هرگز اجازه ندهند بچه های آنها به شهر بروند.

در فیلم دنیای خارج از دهکده، دنیایی پست و نا امن به نظر می رسد و زمانی که مامور حفاظت از حیات وحش برای دارو به مقر می رود، از رادیو خبرهایی با این مضمون شنیده می شود :

خبر اول: تراکتوری در مسیر چپ کرده و باعث ایجاد ترافیک ۱ ساعته در مسیر جاده شده است.

خبر دوم: جسد دختری پیدا شده است ، این دختر سه روز پیش ناپدید شده بود.

خبر سوم : ده ها سرباز دیگر در جنگ کشته شده اند.

این فیلم کنایه ای است به زندگی مدرن در شهرها و عوارض تلخ ناشی از آن، شاید شیامالان گوشه چشمی هم به اندیشه بازگشت به طبیعت روسو دارد. هرچند فرار از شهر نیز به معنای مصونیت از گناه و جنایت نیست.

سنت و مدرنیته

- تقابل سنت و مدرنیته نیز در این فیلم از برجستگی زیادی برخوردار است. شکل‌گیری این جامعه کوچک در این دهکده بخاطر گریز از مدرنیسم و تبعات نامطلوب آن صورت گرفته است. نمونه‌هایی از ناهنجاریها، مشکلات و جنایت که در فیلم نیز به آن اشاره شده و بر آن صحنه گذاشته شده است. اما راهکار ارائه شده در فیلم نیز چندان قابل قبول به نظر نمی‌رسد و راهکارهای دیگری از جمله بازخوانی و بازتولید سنت‌ها در جامعه‌ی مدرن نیز وجود دارد که در این فیلم مورد توجه قرار نگرفته است.

ایدئولوژی

ایدئولوژی ایده ها و باورهای عموماً پذیرفته شده ای است که به صورت هماهنگ در جهان بینی ها یکپارچه شده باشد ، نظم را ابقا کند و آن را استمرار بخشد. ایدئولوژی به عنوان یک سیستم فرهنگی سازنده ذهنیتها است. کارکردهای ایدئولوژی عبارتند از:

- حفظ و بازتولید روابط اجتماعی
- حفظ و بازتولید مشروعیت نهادهای ایدئولوژیک
- حفظ و بازتولید هویت مخاطبان
- حفظ همبستگی اجتماعی
- ایجاد انگیزه عمل و توجیه عمل و نتایج آن

همه چیز تمام می شود بدون آنکه هیچ تغییری در باور مردم به و جود بیاید، حتی آیوی هم که می دانست هیولاها و جود واقعی ندارند باز به این نتیجه می رسد که آنها واقعا وجود دارند.

ایدئولوژی

در این فیلم ایدئولوژی به معنای منفی آن مد نظر است و ابزاری برای کنترل به شمار می رود. باورهای نادرستی که برای ایجاد رفتارهای مورد نظر ترویج شده در خدمت افکار دارای توجیه مثبت قرار گرفته است. تلاش برای گریز از این باورهای نادرست نیز تلاشی کورکورانه و نافرجام است و عملاً در نهایت این باورها نه تنها از بین نمی رود بلکه تقویت و تثبیت می شود.